ئا: بۇ ماشىنا ياخشىمۇ، ئۇ ماشىنا ياخشىمۇ؟

ئە: ئۇ ماشىنا بۇ ماشىنىدىن ياخشىراق.

ئا: ئانارگۈل ئېگىزمۇ، سىز ئېگىزمۇ؟

ئە: ئانارگۈل ماڭا قارىغاندا ئېگىزرەك.

ئا: ئانارگۈل چوڭمۇ، سىز چوڭمۇ؟

ئە: ئانارگۈل ماڭا قارىغاندا چوڭراق.

III

	مەن		قىلاي	
	سەن		قىل	
بۇ شېئىرنى	سىز	تەرجىمە	قىلىڭ	.
	ئۇ		قىلسۇن	
	خالمۇرات		قىلسۇن	

	بىز		سۆزلەيلى	
	سىلەر	ئاۋۋال	سۆزلەڭلار	.
	ئۇلار		سۆزلىسۇن	
	خالمۇراتلار		سۆزلىسۇن	

IV

تۈركچە سۆزلىمەڭلار، ئۇيغۇرچە سۆزلەڭلار.

تارتىنماڭلار، چاي ئىچىڭلار.

يەكشەنبە كۈنى بازارغا بارمايلى، سۇ ئۈزەيلى.

ئۇلار چۈشتە توپ ئوينىمىسۇن، دەم ئالسۇن.

V

	مەن		بارايمۇ	
ئا:	بىز	هازىر	بارايلىمۇ	؟
	ئۇ (ئۇلار)		بارسۇنمۇ	

	بېرىڭ	
ئە:	بېرىڭلار	.
	بارسۇن	

128

ئون ئالتىنچى دەرس

جۈملە تىپلىرى بويىچە مەشق

I

ئوغۇز ئۇيغۇرچىنى ئۇيغۇرلاردەك سۆزلەيدۇ.
ئەركىن تۈركچىنى تۈركلەردەك يازىدۇ.

هاشىمنىڭمۇ سىزنىڭ	لۇغىتىڭىزدەك قەلىمىڭىزدەك كومپيۇتېرىڭىزدەك	بىر	لۇغىتى قەلىمى كومپيۇتېر	بار.

بۇ	سىنىپ كىتاب قەغەز ئۈنئالغۇ	ئۇ	سىنىپتەك چوڭ كىتابتەك قىزىق قەغەزدەك نېپىز ئۈنئالغۇدەك قىممەت	ئەمەس.

II

ئا: يازدا قەشقەر ئىسسىقمۇ، ئۈرۈمچىمۇ؟
ئە: يازدا قەشقەر ئىسسىقراق.
ئا: قىشتا غۇلجا سوغۇقمۇ، تۇرپان سوغۇقمۇ؟
ئە: قىشتا غۇلجا سوغۇقراق.
ئا: بۇ ئۆي كەڭمۇ، ئۇ ئۆي كەڭمۇ؟
ئە: بۇ ئۆي كەڭ.
ئا: سىلەرنىڭ ياتاق كىچىكمۇ، بىزنىڭ ياتاق كىچىكمۇ؟
ئە: بىزنىڭ ياتاق كىچىك.
ئا: بۇ ئىمارەت ئېگىزمۇ، ئۇ ئىمارەت ئېگىزمۇ؟
ئە: بۇ ئىمارەت بۇ ئىمارەتتىن ئىگىزرەك.

⑤ تەمىنلەش بىلەن تەلەپ ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت تەڭپۇڭلاشقاندا، ئىجتىمائىي مۇقىملىققا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

⑥ جەمئىيىتىمىزدىكى مىللىي تەڭسىزلىك مىللىي زىددىيەتنى تېخىمۇ كەسكىنلەشتۈرىدۇ.

⑦ ئايشە ئۇيغۇرچىنى شۇنداق چىرايلىق سۆزلەيدۇ.

⑧ يۇرۇڭقاش دەرياسى بىلەن قارىقاش دەرياسىنىڭ ئاخىرى قوشۇلۇپ خوتەن دەرياسىنى ھاسىل قىلىدۇ.

⑨ يۇرتىمىزدا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەن قېرىلار خېلى كۆپ.

⑩ بىز ئۇنى ئۆمۈر بويى ئۇنتۇمايمىز.

4- تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىڭ.

1) Saat ikiyi beş geşiyor.

2) Saat on ikiye yirmi iki var.

3) Dedemler bu sokağın başında oturur.

4) Kediler ciğer sever.

5) Kedim bütün gün ağacın gölgesinde uyur.

6) Yamğur bereket getirir.

7) Biri yer bini bakar, kıyamet ondan kopar.

8) Büyük annem gözlükle daha iyi görür.

9) Anne babalar her zaman çocuklarını düşünür.

10) Ben onu durakta beklemedim.